A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (hetedik tanács)

2023. április 27.*

„Előzetes döntéshozatal – Adózás – Hozzáadottérték-adó (héa) – Adóköteles ügyletek – 2006/112/EK irányelv – A 2. cikk (1) bekezdésének a) pontja – Az »ellenérték fejében teljesített termékértékesítés« fogalma – A 9. cikk (1) bekezdése – Gazdasági tevékenység – A 14. cikk (1) bekezdése és (2) bekezdésének a) pontja – Termékértékesítés – Villamos energia szabálytalan vételezése – A héasemlegesség elve – Az elfogyasztott villamos energia árát magában foglaló ellenérték kiszámlázása a fogyasztó részére – Valamely tagállam regionális szabályozása – Adóalany – Önkormányzatok által megbízott *sui generis* szervezet – A »közjog által szabályozott szerv« fogalma – 2006/112/EK irányelv – A 13. cikk (1) bekezdésének harmadik albekezdése és ezen irányelv I. melléklete – A villamosenergia-elosztás főszabály szerinti adókötelezettsége – A »tevékenység elhanyagolható mértékének« fogalma”

A C-677/21. sz. ügyben,

az EUMSZ 267. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet a vredegerecht te Antwerpen (antwerpeni békebíróság, Belgium) a Bírósághoz 2021. november 11-én érkezett, 2021. november 8-i határozatával terjesztett elő

a **Fluvius Antwerpen**

és

MX

között folyamatban lévő eljárásban,

A BÍRÓSÁG (hetedik tanács),

tagjai: M. L. Arastey Sahún tanácselnök, N. Wahl (előadó) és J. Passer bírák,

főtanácsnok: J. Kokott,

hivatalvezető: A. Calot Escobar,

tekintettel az írásbeli szakaszra,

* Az eljárás nyelve: holland.

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

– a Fluvius Antwerpen képviseletében C. Docclo avocate, valamint T. Chellingsworth, D. Devroe és B. Gevers advocaten,

– a belga kormány képviseletében P. Cottin, J.-C. Halleux és C. Pochet, meghatalmazotti minőségben,

– az Európai Bizottság képviseletében J. Jokubauskaitė és W. Roels, meghatalmazotti minőségben,

a főtanácsnok indítványának a 2023. január 12-i tárgyaláson történt meghallgatását követően,

meghozta a következő

Ítéletet

1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem a 2009. december 22-i 2009/162/EU irányelvvel (HL 2010. L 10., 14. o.) módosított, a közös hozzáadottértékadó-rendszerről szóló, 2006. november 28-i 2006/112/EK tanácsi irányelv (HL 2006. L 347., 1. o.; helyesbítések: HL 2007. L 335., 60. o.; HL 2015. L 323., 31. o.; a továbbiakban: 2006/112 irányelv) 2. cikke (1) bekezdése a) pontjának ezen irányelv 14. cikkének (1) és (2) bekezdésével, valamint az említett irányelv 9. cikkének (1) bekezdésével és 13. cikkének (1) bekezdésével összefüggő értelmezésére vonatkozik.

2 E kérelmet a Fluvius Antwerpen (a továbbiakban: Fluvius), egy villamosenergiaelosztórendszer-üzemeltető és MX, egy villamosenergia-fogyasztó között egy jogellenes villamosenergia-vételezéssel kapcsolatos számla megfizetése tárgyában folyamatban lévő jogvita keretében terjesztették elő.

Jogi háttér

Az uniós jog

3 A 2006/112 irányelv 2. cikke előírja:

„(1) A [hozzáadottérték-adó (héa)] hatálya alá a következő ügyletek tartoznak:

a) egy tagállamon belül az adóalanyként eljáró személy vagy szervezet […] által ellenszolgáltatás fejében teljesített termékértékesítés;

[…]”

4 Ezen irányelv 9. cikkének (1) bekezdése ekképp rendelkezik:

„»Adóalany« az a személy, aki bármely gazdasági tevékenységet bárhol önállóan végez, tekintet nélkül annak céljára és eredményére.

»Gazdasági tevékenység« a termelők, a kereskedők, illetve a szolgáltatók valamennyi tevékenysége, beleértve a kitermelő-ipari és mezőgazdasági tevékenységeket, valamint a szabadfoglalkozású vagy azzal egyenértékű tevékenységeket is. Gazdasági tevékenységnek minősül különösen a materiális vagy immateriális javak tartós bevétel elérése érdekében történő hasznosítása.”

5 Az említett irányelv 13. cikkének (1) bekezdése értelmében:

„Az állami, regionális és helyi közigazgatási szervek [helyesen: az államok, a régiók, a megyék és a települések] és egyéb közjog által szabályozott szervek nem minősülnek adóalanynak az olyan tevékenységek, illetve ügyletek vonatkozásában, amelyeket hatóságként folytatnak, még akkor sem, ha e tevékenységekkel, illetve ügyletekkel összefüggésben adókat, díjakat, illetékeket, járulékokat vagy egyéb közterheket szednek be.

[…]

A közjog által szabályozott szervek minden esetben adóalanynak minősülnek az I. mellékletben meghatározott tevékenységeket illetően, amennyiben e tevékenységek mértéke nem elhanyagolható.”

6 Ugyanezen irányelv 14. cikkének szövege a következő:

„(1) »Termékértékesítés« a birtokba vehető dolog átengedése, amely tulajdonosként való rendelkezésre jogosít fel.

(2) Az (1) bekezdésben említetten kívül termékértékesítésnek minősülnek a következők:

a) termékre vonatkozó tulajdon átruházása hatóság által vagy nevében vagy törvény értelmében történő kisajátítás útján, ellenérték fejében;

[…]”

7 A 2006/112 irányelv 15. cikkének (1) bekezdése előírja:

„A villamos energia, a gáz, a hő- vagy hűtési energia és hasonlók birtokba vehető dolognak minősülnek.”

8 Ezen irányelvnek „A 13. cikk (1) bekezdésének harmadik albekezdésében említett tevékenységek jegyzéke” című I. melléklete 2. pontja vonatkozik a „víz-, gáz-, villamos- és hőenergia-szolgáltatásra”.

A belga jog

Az adójogi rendelkezések

9 Az 1969. július 3-i wet tot invoering van de belasting over de toegevoegde waardenek (a hozzáadottérték-adóról szóló törvénykönyv létrehozására vonatkozó törvény; *Belgisch Staatsblad*, 1969. július 17., 7046. o.) az alapügy tényállására alkalmazandó változata (a továbbiakban: héatörvénykönyv) 6. cikkének első és harmadik bekezdése a következőképpen rendelkezik:

„Az állam, valamint a belga állam közösségei és régiói, a megyék, az agglomerációk, az önkormányzatok és a közjogi intézmények nem minősülnek adóalanynak azon tevékenységeik vagy ügyleteik tekintetében, amelyeket hatóságként végeznek, még akkor sem, ha e tevékenységekkel, illetve ügyletekkel összefüggésben adókat, díjakat, illetékeket, járulékokat vagy egyéb közterheket szednek be.

[…]

A [héa] szempontjából minden esetben adóalanynak minősülnek a következő tevékenységek, illetve ügyletek, amennyiben azok mértéke nem elhanyagolható:

[…]

2° víz-, gáz-, villamos- és hőenergia-szolgáltatás és elosztás;

[…]”

10 A héatörvénykönyv 9. cikke első és második bekezdésének szövege a következő:

„A [héatörvénykönyv] alkalmazásában termék alatt a birtokba vehető dolgokat kell érteni.

Birtokba vehető dolgoknak minősülnek:

1° a villamos energia, a gáz, a hő- vagy hűtési energia;

[…]”

11 A héatörvénykönyv 10. cikkének 1. és 2. §-a a következőképpen fogalmaz:

„1. § Termékértékesítés a birtokba vehető dolog átengedése, amely tulajdonosként való rendelkezésre jogosít fel.

Különösen valamely terméknek a szerző részére tulajdonjogot átruházó vagy megállapító szerződés útján történő rendelkezésre bocsátásáról van szó.

2. § Termékértékesítésnek minősül továbbá:

a) valamely termék tulajdonjoga ellentételezés fejében egy hatóság által vagy nevében elfogadott intézkedés, valamint általában törvény, dekrétum, rendelkezés, rendelet vagy közigazgatási aktus alapján száll át;

[…]”

Az energiadekrétum

12 A flamand kormány által elfogadott, a 2017. február 24-i decreet tot wijziging van het Energiedecreet van 8 mei 2009, wat betreft het voorkomen, detecteren, vaststellen en bestraffen van energiefraudével (a 2009. május 8-i energiadekrétumot az energiacsalás megelőzése, felderítése, megállapítása és szankcionálása tekintetében módosító dekrétum; *Belgisch Staatsblad*, 2017. március 22., 38694. o.) módosított, 2009. május 8-i decreet houdende algemene bepalingen betreffende het energiebeleid (az energiapolitikával […] kapcsolatos általános rendelkezésekről szóló dekrétum; *Belgisch Staatsblad*, 2009. július 7., 46192. o.; a továbbiakban: energiadekrétum) 1.1.3. cikke ekképp rendelkezik:

„[…]

40°/1 energiacsalás: bármely személy által elkövetett olyan akár aktív, akár passzív jogellenes cselekmény, amely jogosulatlan előny megszerzésével jár együtt. Energiacsalásnak minősül:

a) műveletek végzése az elosztóhálózaton vagy a helyi villamosenergia-átviteli hálózaton jogosultság nélkül;

b) a csatlakozás vagy a mérőberendezés manipulálása;

c) a jelen dekrétum, annak végrehajtási rendeletei, a csatlakozási szabályzat, a csatlakozási szerződés vagy a műszaki szabályzat alkalmazásából eredő nyilatkozattételi kötelezettségek megsértése

[…]”

13 Az energiadekrétum 4.1.1. cikke értelmében a Vlaamse Regulator van de Elektriciteits- en Gasmarkt (flamand villamosenergia- és gázszabályozó bizottság, a továbbiakban: VREG), amely külső autonóm közjogi ügynökség egy földrajzilag körülhatárolt övezetben kijelöl egy, az ezen övezetben a villamosenergia- és a földgáz-elosztóhálózat üzemeltetésével megbízott jogi személyt.

14 Az energiadekrétum 5.1.2. cikke előírja:

„[…]

Az 1.1.3. cikk 40° /1. pontjának a), b), c), d) és g) alpontjában említett energiacsalás következményeinek megszüntetése érdekében a hálózatüzemeltetőnél felmerült költségeket, a […] kikapcsolás, a csatlakozás vagy mérőberendezés rendezésének, a visszakapcsolás, a jogalap nélküli gazdagodás költségei és a kamatok az érintett rendszerhasználót terhelik.

[…]”

Az energiarendelet

15 A 2018. január 26-i besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het Energiebesluit van 19 november 2010, wat betreft het voorkomen, detecteren, vaststellen en bestraffen van energiefraudével (a flamand kormánynak a 2010. november 19-i energiarendeletet az energiacsalás megelőzése, felderítése, megállapítása és szankcionálása tekintetében módosító rendelete; (*Belgisch Staatsblad*, 2018. március 30., 31178. o.) módosított, 2010. november 19-i

besluit van de Vlaamse Regering houdende algemene bepalingen over het energiebeleid (a flamand kormánynak az energiapolitikára vonatkozó […] általános rendelkezésekről szóló rendelete; *Belgisch Staatsblad*, 2010. december 8., 74551. o.; a továbbiakban: energiarendelet) 4.1.2. cikkének szövege a következő:

„1. § Az [energiadekrétum] 5.1.2. és 5.1.3. cikkében említett jogtalan előnyt esettől függően a következő tényezők közül egynek vagy többnek az eredményeként kell kiszámítani:

1° átalányár;

2° becsült fogyasztási, betáplálási vagy termelési volumen;

3° az energiacsalás időtartama.

Az 1° pontban említett számítást mindig a fogyasztói árindex alapján kell indexálni. E célból a kiszámított jogosulatlan előnyt meg kell szorozni az energiacsalás észlelése évének január 1-jei fogyasztói árindexe arányával, valamint az azon év január 1-jei fogyasztói árindexének arányával, amelyben az energiacsalás megtörtént.

A megszerzett jogosulatlan előny az alábbi tényezők közül egyre vagy többre vonatkozhat:

1° az elkerült költségek a villamosenergia-elosztó hálózat vagy a helyi villamosenergia-átviteli hálózat visszaélésszerű használata esetén;

2° a villamosenergia-elosztó hálózat vagy a helyi villamosenergia-átviteli hálózat elkerült használati költségei;

3° az elosztóhálózathoz való csatlakozás vagy a csatlakozás módosításának elkerült költségei;

4° a szolgáltatott energia elkerült költségei;

[…]

2. § Az 1. § 3. albekezdésének 1°, 2°. és 3° pontjában említett esetben a számítás a villamosenergia-elosztó vagy helyi villamosenergia-átviteli hálózathoz való csatlakozás, illetve e hálózat használatának díjain alapul, amelyek az alkalmazandó díjszabási módszernek megfelelően kerülnek meghatározásra, az adókat, az illetékeket és a héát is beleértve.

Az 1. albekezdésben említett számítás az energiacsalás teljes időtartamán alapul, amelynek kezdő időpontját a rendszer-üzemeltető által megállapított objektív tényezők határozzák meg.

3. § Az 1. § 3° és 4. albekezdésében említett esetben a szolgáltatott energia mennyiségét a műszaki szabályzatokban előírt becslési módszer alapján kell felbecsülni.

[…]

A jogellenesen felhasznált villamos energia vagy földgáz kiszámításához használt ár a villamos energia vagy a földgáz azon ára, amelyet az illetékes szabályozó hatóság jóváhagy, és amely a villamos energia piacának szervezéséről szóló 1999. április 29-i törvény 20. cikkének 1. §-a vagy a gáznemű és egyéb termékek csővezetéken történő szállításáról szóló, 1965. április 12-i törvény 15/10. cikke 1. §-ának megfelelően kerül meghatározásra, az adókat, az illetékeket és a héát is beleértve.

[…]”

Az alapeljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

16 A magánszemélyek részére történő energiaellátást a flamand régióban (Belgium) az energiadekrétum szabályozza, amelyet az energiarendelet egészít ki és hajt végre.

17 Az energiadekrétum 4.1.1. cikke alapján a VREG a Fluviust jelölte ki az e régió egy csoportjának területén a villamosenergia- vagy földgázelosztó hálózat üzemeltetésével megbízott jogi személynek e régió több településének együttes területén.

18 A Fluvius egy egyesületi formában létrehozott településközi együttműködésen alapuló szervezet, amelynek 38 flamand település a tagja. A Fluviust alapító okiratának 2. cikke *sui generis* jogállással rendelkező közjogi jogi személyként határozza meg.

19 A Fluviusra bizonyos, a tagjai közé tartozó önkormányzatok egy vagy több tevékenységi területhez tartozó, egy vagy több feladatuk ellátását bízták, a jelen ügyben az energiaelosztást. Igazgatótanácsa a tagjait alkotó önkormányzatok képviselőiből és tanácsnokaiból áll. Az elosztóhálózat üzemeltetőjeként feladata elsősorban a villamos energia átvitele az egyéni csatlakozópontokig, és felelős a fogyasztásmérők telepítéséért, üzembe helyezéséért és leolvasásáért.

20 A 2017. május 7-e és 2019. augusztus 7-e közötti időszakban MX szabálytalanul vételezett villamos energiát.

21 A Fluvius, miután megállapította e szabálytalan vételezést, az e vételezés helyén található fogyasztásmérő által az ezen időszak kezdetén és végén mutatott fogyasztás mennyiségének összehasonlítása alapján egy 813,41 euró összegű számlát állított ki, amely összegből 131,45 eurót tett ki a héa, ezen összeget késedelmi és perkamatok terhelték. MX nem fizette ki e számlát.

22 Következésképpen 2021. június 22-én a Fluvius az említett számla összegének megfizetése iránti keresetet nyújtott be a vredegerecht te Antwerpenhez (antwerpeni békebíróság, Belgium), a kérdést előterjesztő bírósághoz annak érdekében, hogy MX térítse meg a Fluviusnak „a szabálytalanul vételezett villamos energia” árát. E bíróságnak mindazonáltal kétségei vannak a héának az előtte folyó eljárás körülményeihez hasonló körülmények közötti felszámíthatóságával kapcsolatban.

23 E bíróság e tekintetben előadja, hogy 2018. május 1-je előtt semmilyen jogszabály nem szabályozta kifejezetten azt a kérdést, hogy a szabálytalanul energiát vételező személy által fizetendő ellentételezés után kell-e héát felszámítani. Ezen időpontot követően az energiadekrétum 1.1.3. cikke 40° /1. pontjának, illetve 5.1.2. cikkének, és az energiarendelet 4.1.2. cikkének együttes rendelkezése megszüntette e joghézagot, mivel a villamos energia kereskedelmi szerződés, illetve az elosztóhálózat üzemeltetője részére történő bejelentése nélküli vételezésének ténye aktív vagy passzív jogellenes cselekménynek minősülhet, amelyhez jogosulatlan haszon társulhat az energiadekrétum 1.1.3. cikkének 40° /1. pontja értelmében. Ráadásul az energiarendelet 4.1.2. cikkének 1. §-a előírja a jogalap nélkül szerzett előnynek megfelelő ellentételezés meghatározásának szabályait, ez az ellentételezés pedig magában foglalja az adókat, az illetékeket és a héát.

24 A kérdést előterjesztő bíróság ugyanakkor arra keresi a választ, hogy e rendelkezések összeegyeztethetők-e a 2006/112 irányelv bizonyos cikkeivel.

25 E körülmények között a vredegerecht te Antwerpen (antwerpeni békebíróság) úgy határozott, hogy az eljárást felfüggeszti, és előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdéseket terjeszti a Bíróság elé:

„1) Úgy kell-e értelmezni a [2006/112 irányelv] 14. cikkének (1) bekezdésével összefüggésben értelmezett 2. cikke (1) bekezdésének a) pontját, hogy az energia szabálytalan vételezése termékértékesítésnek, vagyis olyan birtokba vehető dolog átengedésének minősül, amely tulajdonosként való rendelkezésre jogosít fel?

2) Az e kérdésre adott nemleges válasz esetén: Úgy kell-e értelmezni a [2006/112 irányelv] 14. cikke (2) bekezdésének a) pontját, hogy az energia szabálytalan vételezése termékértékesítésnek minősül, vagyis az termékre vonatkozó tulajdon átruházása hatóság által vagy nevében, vagy törvény értelmében történő kisajátítás útján, ellentételezés fejében?

3) Úgy kell-e értelmezni a 2006/112 irányelv 9. cikkének (1) bekezdését, hogy amennyiben a [Fluvius] a szabálytalanul vételezett energia után ellentételezésre jogosult, akkor adóalanynak kell tekinteni, mivel a szabálytalan vételezés a [Fluvius] »gazdasági tevékenységének«, vagyis materiális javak tartós bevétel elérése érdekében történő hasznosításának a következménye?

4) Amennyiben a [2006/112 irányelv] 9. cikkének (1) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy az energia szabálytalan vételezése gazdasági tevékenységnek minősül, úgy kell-e értelmezni a [2006/112 irányelv] 13. cikke (1) bekezdésének első albekezdését, hogy a [Fluvius] hatóságnak minősül, és ha igen, úgy kell-e értelmezni a 13. cikk (1) bekezdésének első albekezdését, hogy az energia szabálytalan vételezése a [Fluvius] olyan tevékenységének eredménye, amelynek mértéke nem elhanyagolható?”

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésekről

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett első és második kérdésről

26 Előzetes döntéshozatalra előterjesztett első és második kérdésével, amelyeket célszerű együttesen vizsgálni, a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra keresi a választ, hogy úgy kell-e értelmezni a 2006/112 irányelv 2. cikke (1) bekezdésének a) pontját ezen irányelv 14. cikkének (1) bekezdésével vagy 14. cikke (2) bekezdésének a) pontjával összefüggésben, hogy az elosztórendszer-üzemeltető általi villamosenergia-szolgáltatás, még ha az nem is volt akaratlagos, és az egy harmadik fél jogellenes cselekményének az eredménye, e két utóbbi rendelkezés közül az egyik vagy a másik rendelkezés értelmében vett termékértékesítésnek minősül.

27 Előzetesen emlékeztetni kell arra, hogy a 2006/112 irányelvnek az adóköteles ügyletekre vonatkozó 2. cikke (1) bekezdése a) pontja úgy rendelkezik, hogy héaköteles – többek között – az egy tagállamon belül egy adóalanyként eljáró személy által ellenszolgáltatás fejében teljesített termékértékesítés.

28 Az alapügyben szóban forgó tevékenységet, nevezetesen a villamosenergia-szolgáltatást illetően, még ha az nem is volt akaratlagos, és az egy harmadik személy cselekményének eredménye, mindenekelőtt meg kell állapítani, hogy egyfelől az állandó ítélkezési gyakorlat szerint az

adósemlegesség elvével a héakivetés területén ellentétes a jogszerű és a jogszerűtlen ügyeltek általában való megkülönböztetése (2011. november 10-i The Rank Group ítélet, C-259/10 és C-260/10, EU:C:2011:719, 45. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat), mivel a héarendszer arra irányul, hogy a héa kizárólag a termékek vagy szolgáltatások végső fogyasztóját terhelje (2021. július 1-jei Tribunal Económico Administrativo Regional de Galicia ítélet, C-521/19, EU:C:2021:527, 31. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat), ha ezeket a 2006/112 irányelv értelmében adóköteles ügyletek során értékesítették, illetve nyújtották.

29 Másfelől, emlékeztetve arra, hogy ezen irányelv 15. cikkének (1) bekezdése a villamos energiát birtokba vehető dologgal tekinti egyenértékűnek, meg kell állapítani, hogy egy ilyen dolognak az említett irányelv 2. cikke (1) bekezdésének a) pontja értelmében vett értékesítését „ellenszolgáltatás fejében” kell teljesíteni, ami azt jelenti, hogy közvetlen kapcsolat áll fenn a termékértékesítés és az adóalany által ténylegesen kapott ellenszolgáltatás között. Az ilyen közvetlen kapcsolat akkor áll fenn, ha a termék értékesítője és az értékesítés kedvezményezettje között olyan jogviszony van, amelynek keretében szolgáltatások kölcsönös nyújtása történik úgy, hogy a termék értékesítője által kapott juttatás képezi az értékesítés kedvezményezettje számára nyújtott szolgáltatás tényleges ellenértékét (lásd ebben az értelemben: 2021. április 15-i Administration de l’Enregistrement, des Domaines et de la TVA ítélet, C-846/19, EU:C:2021:277, 36. pont).

30 A jelen ügyben a szabálytalanul vételezett villamos energia és a Fluvius által ellenértékként követelt összeg közötti közvetlen kapcsolat egyértelműen kitűnik a kérdést előterjesztő bíróság által szolgáltatott információkból, mivel MX a lakhelyén vételezte a villamos energiát, és a Fluvius az így vételezett mennyiséget a 2017. május 7-e és 2019. augusztus 7-e között az e címen található fogyasztásmérő leolvasásával történt mérés elvégzésével tudta megállapítani. A szabálytalanul vételezett villamos energia költségének megfelelő összeget így beszámították az MX-től követelt összegbe.

31 Egyébiránt az olyan jogviszony fennállására vonatkozó kritériumot, amelynek keretében sor kerül a termékértékesítésre és az ellenszolgáltatásra, a jelen ítélet 28. pontjában hivatkozott ítélkezési gyakorlat fényében kell értelmezni, minden egyes ügy összes körülményét oly módon figyelembe véve, hogy ne sérüljön az adósemlegesség elve. Ebben az összefüggésben e kritériumnak tág jelentést kell tulajdonítani.

32 Ezenfelül, egyrészt, amint azt a Fluvius hangsúlyozza, még ha a villamos energia szolgáltatására szerződés megkötésének hiányában kerül is sor, az illegális fogyasztó és a villamosenergia-elosztó rendszer üzemeltetője közötti jogviszonyokat az alapeljárás tényállására alkalmazandó csatlakozási rendelet szabályozza, amely meghatározza a „szabálytalan vételezés” fogalmát, és előírja, hogy az elosztórendszer-üzemeltető az ebből eredő fogyasztást annak a személynek tudja be, aki ezt a vételezést elkövette. Másrészt, amint az a jelen ítélet 23. pontjában megállapításra került, mind az energiadekrétum, mind pedig az energiarendelet szabályozza a villamos energiának kereskedelmi szerződés megkötése és az elosztórendszer-üzemeltető előzetes nyilatkozata nélküli vételezésének tényállását, és meghatározza az e fogyasztó által jogosulatlanul megszerzett előnynek megfelelő térítés megállapításának részletes szabályait.

33 Ily módon egy ilyen jellemzőkkel rendelkező termékértékesítés, aminek vizsgálata a kérdést előterjesztő bíróság feladata, a 2006/112 irányelv 2. cikke (1) bekezdésének a) pontja értelmében vett, ellenszolgáltatás fejében teljesített termékértékesítésnek felel meg.

34 Még azt is meg kell határozni, hogy az ilyen termékértékesítés az ezen irányelv 14. cikkének (1) bekezdése értelmében vett, egy birtokba vehető dolog feletti rendelkezés jogának átengedéseként határozható-e meg, vagy a termékre vonatkozó tulajdonjog hatóság által vagy nevében, vagy törvény által az említett irányelv 14. cikke (2) bekezdésének a) pontjával összhangban történő kisajátítása alapján ellenérték fejében történő átruházásáról van-e szó.

35 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy a 2006/112 irányelv 14. cikkének (1) bekezdése nem a tulajdonátruházásnak az alkalmazandó nemzeti jogszabályokban előírt formáira utal, hanem magában foglal bármely, birtokba vehető dolgok átruházására irányuló ügyletet, amelynek során az egyik fél feljogosítja a másik felet, hogy azokkal úgy rendelkezzék, mintha azok tulajdonosa lenne (2021. február 25-i Gmina Wrocław [A haszonélvezeti jog átalakítása] ítélet, C-604/19, EU:C:2021:132, 52. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

36 E fogalom objektív jellegű, és az érintett ügyletek céljától és eredményétől függetlenül alkalmazandó (2019. május 15-i Vega International Car Transport and Logistic ítélet, C-235/18, EU:C:2019:412, 28. pont).

37 A jelen ügyben az előzetes döntéshozatalra utaló határozatból az tűnik ki, hogy a Fluvius a 2017. május 7-e és 2019. augusztus 7-e közötti időszakban, azaz több mint két éven keresztül szolgáltatott MX számára villamos energiát. Szükségszerűen tehát azt feltételezte, hogy egy ügyfél számára értékesített, és ezzel egyidejűleg MX ennek megfelelő magatartást tanúsított a Fluviusszal szemben, és „úgy járt el, mintha tulajdonos lenne”, vagyis elfogyasztotta a Fluvius által szolgáltatott villamos energiát. Amint arra a belga kormány is helyesen rámutatott, a villamos energia tulajdonságai miatt az elosztóhálózatból történő vételezés egyben a termék fogyasztását is jelenti, és ez utóbbi nemcsak e termék használatának felel meg, hanem elidegenítésének is. Márpedig ez utóbbi a tulajdonjog végső attribútuma. Egy, az alapügyben szereplőhöz hasonló körülmények között történő termékértékesítést tehát egy birtokba vehető dolognak a 2006/112 irányelv 14. cikkének (1) bekezdése értelmében vett átengedéseként kell vizsgálni.

38 Mivel ezen irányelv 14. cikkének szövegéből és rendszeréből az következik, hogy e cikk (2) bekezdése az annak (1) bekezdésében foglalt fogalommeghatározáshoz viszonyítva *lex specialisnak* minősül, amelynek alkalmazási feltételei az említett (1) bekezdésben foglalt feltételekhez képest önálló jellegűek (2021. február 25-i Gmina Wrocław [A haszonélvezeti jog átalakítása] ítélet, C-604/19, EU:C:2021:132, 55. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat), a jelen ítélet előző pontjában foglalt megállapítás kizárja az említett irányelv 14. cikke (2) bekezdése a) pontjának az alapügyre történő alkalmazását.

39 A fentiekre tekintettel az előzetes döntéshozatalra előterjesztett első és második kérdésre azt a választ kell adni, hogy a 2006/112 irányelv 2. cikke (1) bekezdésének a) pontját ezen irányelv 14. cikkének (1) bekezdésével összefüggésben úgy kell értelmezni, hogy az elosztórendszer-üzemeltető általi villamosenergia-szolgáltatás, még ha az nem is volt akaratlagos, és az egy harmadik fél jogellenes cselekményének az eredménye, egy birtokba vehető dolog feletti rendelkezés jogának átengedésével járó, ellenérték fejében teljesített termékértékesítésnek minősül.

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett harmadik és negyedik kérdésről

40 Előzetes döntéshozatalra előterjesztett harmadik és negyedik kérdésével, amelyeket célszerű együttesen vizsgálni, a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra keresi a választ, hogy úgy kell-e értelmezni a 2006/112 irányelv 9. cikkének (1) bekezdését, hogy a villamos energiának az

elosztórendszer-üzemeltető általi értékesítése, még ha az nem is volt akaratlagos, és az egy harmadik fél jogellenes cselekményének az eredménye, gazdasági tevékenységnek minősül, és – amennyiben erről van szó – először is, egy, a Fluviushoz hasonló, ilyen tevékenységet folytató gazdasági szereplő ily módon az ezen irányelv 13. cikkének (1) bekezdése értelmében vett hatóságként cselekszik-e, és, másodsorban, igenlő válasz esetén e rendelkezést úgy kell-e értelmezni, hogy az ilyen vételezés az említett gazdasági szereplő nem elhanyagolható mértékű tevékenységének felel meg.

41 Hangsúlyozni kell, hogy a 2006/112 irányelv 9. cikke (1) bekezdése szövegének elemzése, egyrészt oda vezet, hogy nyilvánvalóvá válik a „gazdasági tevékenység” fogalma alkalmazási körének terjedelme, másrészt annak objektív jellege is pontosabbá válik abban az értelemben, hogy az magát a tevékenységet veszi alapul, függetlenül annak céljától és eredményétől (lásd ebben az értelemben: 2021. február 25-i Gmina Wrocław [A haszonélvezeti jog átalakítása] ítélet, C-604/19, EU:C:2021:132, 69. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

42 Ennek megfelelően valamely tevékenység általában akkor minősül gazdasági tevékenységnek, ha tartós jellegű, és a tevékenység gyakorlója ellenérték fejében végzi azt (2021. április 15-i Administration de l’Enregistrement, des Domaines et de la TVA ítélet, C-846/19, EU:C:2021:277, 47. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

43 A jelen ügyben a kérdést előterjesztő bíróság nem egy olyan gazdasági szereplő tevékenységének minősítéséről kérdezi a Bíróságot, amely – mint a Fluvius – elosztórendszer-üzemeltetőként jár el, amely tevékenység nyilvánvalóan megfelel a jelen ítélet előző pontjában hivatkozott kritériumoknak, amit végeredményben maga a 2006/112 irányelv I. mellékletével összefüggésben értelmezett 13. cikke (1) bekezdése harmadik albekezdésének megfogalmazása is megerősít, amely rendelkezés előírja, hogy a villamosenergia-elosztás főszabály szerint héaköteles, még akkor is, ha azt hatóságként eljáró közjogi szerv végzi. A kérdést előterjesztő bíróság azzal, hogy a gazdasági szereplő tartós bevétel elérésére irányuló szándékára vonatkozó kritériumot helyezi előtérbe, a villamos energia MX általi szabálytalan vételezésének egyrészt a gazdasági szereplő által nem kívánt jellegére, másrészt elszigetelt jellegére hívja fel a Bíróság figyelmét.

44 Amint az a Bíróság ítélkezési gyakorlatából is következik, annak megállapítása érdekében, hogy egy adott ügylet valamely gazdasági tevékenység keretébe illeszkedik-e, ezen ügylet megvalósításának összes körülményét vizsgálni kell (lásd ebben az értelemben: 2021. április 15-i Administration de l’Enregistrement, des Domaines et de la TVA ítélet, C-846/19, EU:C:2021:277, 48. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

45 E tekintetben a Bíróság rendelkezésére álló iratokból először is az tűnik ki, hogy a Fluvius az őt alkotó településközi együttműködés szervezetében részt vevő önkormányzatok illetékességi területén köteles minden olyan személyt ellátni, aki már nem rendelkezik szerződéssel valamely kereskedelmi elosztónál, és azt előzetesen jelezte egy olyan szervezetnek, mint a Fluvius. Következésképpen úgy tűnik, hogy ez utóbbi, amennyiben szükségesnek bizonyul, arra kényszerülhet, hogy a villamosenergia-szolgáltató szerepét játssza közvetlenül, így az ilyen tevékenység nem mellékes jellegű, ráadásul közel áll villamosenergia-elosztórendszer üzemeltetői tevékenységéhez, és az nem választható el összességében vett feladataitól.

46 Másodsorban, mind a Flamand Régió az energiadekrétum 1.1.3. cikkének 40°/1. pontjában és 5.1.2. cikkében, valamint az energiáról szóló rendelet 4.1.2. cikkével, mind pedig maga a Fluvius a szóban forgó tényállásra alkalmazandó csatlakozási rendelet útján szabályozta az energia, és különösen a villamos energia szabálytalan vételezésének tényállását, és szabályozta az ebből eredő

adminisztratív és pénzügyi következményeket, ami kizárja, hogy ezt a jelenséget egyszerinek és elszigeteltnek lehessen tekinteni, mivel az kellőképpen létezőnek és ismétlődőnek bizonyult ahhoz, hogy igazolja a normatív beavatkozást.

47 Harmadsorban, egy lopásból eredő veszteségek kockázata, a jelen ügyben azon kockázat, hogy a saját költségek terhére kell viselnie a harmadik személy szabálytalan vételezésének ténye okán elveszett villamosenergia-mennyiségeket, valamely gazdasági tevékenység, a jelen esetben a villamosenergia-elosztórendszer üzemeltetőjének tevékenységét jellemző kereskedelmi kockázatának minősül.

48 Következésképpen meg kell állapítani, hogy – a fent említett ténybeli elemeknek a kérdést előterjesztő bíróság általi vizsgálata fenntartása mellett – a 2006/112 irányelv 9. cikkének (1) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy a villamos energiának az elosztórendszer-üzemeltető általi értékesítése, még ha az nem is volt akaratlagos, és az egy harmadik fél jogellenes cselekményének az eredménye, ezen üzemeltető gazdasági tevékenységének minősül, amennyiben az a villamosenergiaelosztórendszer-üzemeltetői tevékenységével együtt járó kockázatot jelent.

49 Még azt elfogadva is egyfelől, hogy a Fluvius a 2006/112 irányelv 13. cikkének (1) bekezdése értelmében vett, közjog által szabályozott szerv, illetve – másfelől –, hogy a Fluvius hatóság minőségében cselekedett, amikor MX számára villamos energiát szállított, e termékértékesítésnek főszabály szerint héakötelesnek kell lennie (lásd a jelen ítélet 43. pontját), feltéve, hogy a Fluvius tevékenységének mértéke e tekintetben nem minősíthető elhanyagolhatónak.

50 A kérdést előterjesztő bíróság által elvégzendő értékelés fenntartása mellett, mivel egyedül a nemzeti bíróság rendelkezik hatáskörrel az érintett tagállam jogának értelmezésére, meg kell állapítani, hogy a Fluvius alapszabálya *sui generis* jogállással rendelkező közjogi jogi személynek minősíti, amit a belga kormány is megerősít észrevételeiben. Ezenfelül, amint az a jelen ítélet 19. pontjában megállapításra került, a Fluviust mint településközi együttműködési szervezetet az ezen együttműködésben részt vevő önkormányzatok által választott személyek igazgatják, és feladatai megegyeznek az ezen önkormányzatok feladataival, amelyeket együttesen látnak el. Ily módon, az ügy iratainak ezen elemeire tekintettel, a „megbízott egyesület” (*Opdrachthoudende vereniging*) elnevezés ellenére úgy tűnik, hogy egy, a Fluviushoz hasonló szervezet megfelel a 2006/112 irányelv 13. cikkének (1) bekezdése értelmében vett, közjog által szabályozott szerv fogalmának.

51 Egyébiránt úgy tűnik, hogy a Fluviusnak a jelen ítélet 45. pontjában hivatkozott kötelezettsége közszolgáltatási kötelezettségnek felel meg, mivel annak elkerülésére irányul, hogy azokat a személyeket, akik nem rendelkeznek valamely energiaszolgáltatóval kötött kereskedelmi szerződéssel, például bizonytalan gazdasági helyzetük miatt, megfosszák a villamosenergia-ellátástól.

52 Következésképpen azt kell meghatározni, hogy melyek lehetnek a 2006/112 irányelv 13. cikke (1) bekezdésének harmadik albekezdése értelmében vett, elhanyagolható mértékű szolgáltatások, és hogy az energiaelosztórendszer-üzemeltető által a villamos energia szabálytalan vételezésével összefüggésben nyújtott villamosenergia-szolgáltatás e rendelkezés hatálya alá tartozhat-e.

53 Annak e rendelkezésben történő előírásával, hogy az ezen irányelv I. mellékletében felsorolt tevékenységek, mint például a villamosenergia-szolgáltatás, feltéve, hogy azok mértéke nem elhanyagolható, minden esetben héakötelesek, még akkor is, ha azokat hatóságként eljáró, közjog által szabályozott szerv végzi, az európai uniós jogalkotó a verseny bizonyos torzulásainak bekövetkeztét szándékozott elkerülni (lásd ebben az értelemben: 2009. július 16-i Bizottság kontra Írország ítélet, C-554/07, EU:C:2009:464, 72. és 73. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

54 Ebből következik, hogy a „tevékenység elhanyagolható mértékének” fogalma azon általános szabálytól való eltérésnek minősül, miszerint valamennyi gazdasági jellegű tevékenység héaköteles. Következésképpen e fogalmat szigorúan kell értelmezni (lásd ebben az értelemben: 2021. február 25-i Gmina Wrocław [A haszonélvezeti jog átalakítása] ítélet, C-604/19, EU:C:2021:132, 77. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

55 Ez a tevékenység tehát csak akkor nem héaköteles, ha a 2006/112 irányelv I. mellékletében említett tevékenységet, amelyet egy hatóságként eljáró, közjog által szabályozott szerv végez, úgy lehet tekinteni, hogy annak terjedelme mind térben, mind pedig időben minimális, következésképpen olyan gyenge gazdasági hatással jár, hogy a versenynek az abból esetlegesen következő torzulásai majdhogynem jelentéktelenek, ha egyáltalán léteznek.

56 A jelen ítélet 45. és 46. pontjában kifejtett megfontolásokra tekintettel úgy tűnik, hogy valamely, a Fluviushoz hasonló elosztórendszer-üzemeltető által végzett villamosenergia-értékesítés esetében nem ez a helyzet, még a szabálytalan villamosenergia-vételezéssel összefüggésben sem, mivel mind a flamand régiónak, mind a Fluviusnak meg kellett határoznia a szabálytalan vételezések közigazgatási és pénzügyi következményeit, ami jelentős jellegüket valószínűsítő körülménynek minősül.

57 A fentiekre tekintettel az előzetes döntéshozatalra előterjesztett harmadik és negyedik kérdésre azt a választ kell adni, hogy a 2006/112 irányelv 9. cikkének (1) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy a villamos energiának az elosztórendszer-üzemeltető általi értékesítése, még ha az nem is volt akaratlagos, és az egy harmadik fél jogellenes cselekményének az eredménye, az ezen üzemeltető által végzett gazdasági tevékenységnek minősül, amennyiben az a villamosenergia-elosztórendszer üzemeltetőjének tevékenységével szükségszerűen együtt járó kockázatot jelent. Még azt feltételezve is, hogy e gazdasági tevékenységet hatóságként eljáró, közjog által szabályozott szerv végzi, az ezen irányelv I. mellékletében említett ilyen tevékenység csak akkor tekinthető elhanyagolható mértékűnek az említett irányelv 13. cikke (1) bekezdésének harmadik albekezdése értelmében, ha annak terjedelme mind térben, mind pedig időben minimális, következésképpen olyan gyenge gazdasági hatással jár, hogy a versenynek az abból esetlegesen következő torzulásai legalább is jelentéktelenek, ha egyáltalán léteznek.

A költségekről

58 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (hetedik tanács) a következőképpen határozott:

1) **A 2009. december 22-i 2009/162/EU irányelvvel módosított, a közös hozzáadottértékadó-rendszerről szóló, 2006. november 28-i 2006/112/EK tanácsi irányelv 2. cikke (1) bekezdésének a) pontját ezen irányelv 14. cikkének (1) bekezdésével összefüggésben**

   a következőképpen kell értelmezni:

   az elosztórendszer-üzemeltető általi villamosenergia-szolgáltatás, még ha az nem is volt akaratlagos, és az egy harmadik fél jogellenes cselekményének az eredménye, egy birtokba vehető dolog feletti rendelkezés jogának átengedésével járó, ellenérték fejében teljesített termékértékesítésnek minősül.

2) **A 2009/162 irányelvvel módosított 2006/112 irányelv 9. cikkének (1) bekezdését**

   a következőképpen kell értelmezni:

   a villamos energiának az elosztórendszer-üzemeltető általi értékesítése, még ha az nem is volt akaratlagos, és az egy harmadik fél jogellenes cselekményének az eredménye, az ezen üzemeltető által végzett gazdasági tevékenységnek minősül, amennyiben az a villamosenergia-elosztórendszer üzemeltetőjének tevékenységével szükségszerűen együtt járó kockázatot jelent. Még azt feltételezve is, hogy e gazdasági tevékenységet hatóságként eljáró, közjog által szabályozott szerv végzi, az ezen irányelv I. mellékletében említett ilyen tevékenység csak akkor tekinthető elhanyagolható mértékűnek az említett irányelv 13. cikke (1) bekezdésének harmadik albekezdése értelmében, ha annak terjedelme mind térben, mind pedig időben minimális, következésképpen olyan gyenge gazdasági hatással jár, hogy a versenynek az abból esetlegesen következő torzulásai majdhogynem jelentéktelenek, ha egyáltalán léteznek.

Aláírások